

TRYGG VÅRD PÅ LANDSBYGDEN

Centerpartiet

Trygg vård på landsbygden

En fungerande vård är en fråga om trygghet. Från att vi föds, vidare genom livet och till livets slutskede. Att veta att vården finns där när vi behöver den, att bli sedd och lyssnad på, att inte behöva vänta för länge på behandling eller operation. Tryggheten att veta att vi får den bästa tänkbara vården, när vi behöver den. Det är något vi alla har rätt till, oavsett vad vi tjänar, vilket kön vi har eller var i landet vi bor.

Svensk vård är i världsklass. Det har inte minst visat sig under pandemin när medarbetare inom vården slet dag som natt för att rädda liv, och på vissa håll fortfarande gör. Sverige har också en av världens lägsta mödra- och spädbarnsdödlighet, även andelen som överlever cancer i Sverige är bland de högsta i världen. Men det är en vård som inte når ut till alla. En vård där tillgängligheten måste bli mycket bättre.

Att arbeta för en jämlik vård och sluta hälsoklyftan mellan stad och land är att bygga hela Sverige starkare. Genom att minska klyftorna och se hela landets potential och kraft kan vi ta Sverige framåt.

En del i arbetet med att komma tillrätta med den bristande jämlikheten är att bygga ut primärvården. Den vård som finns närmast människor som till exempel vård- och hälsocentraler. En väl fungerade primärvård är grundläggande för att vården som helhet ska hålla hög kvalitet. Det är patientens första steg in i vårdkedjan och ska vara patientens fasta punkt. Men dessvärre är vi inte där idag. Särskilt tydligt är det för människor på landsbygden där det ofta är läkarvakanser och svårare att få en fast vårdkontakt då det är svårare att rekrytera medarbetare i regioner med stora geografiska avstånd. Det innebär att risken ökar för felbedömningar och osäkra diagnoser. Det blir dessutom svårare att bygga förtroende mellan läkare och patient.

Att bo långt från centralorten, ute på landsbygden innebär också att du riskerar att inte få akutvård i tid. Det beror bland annat på avstånden men även på att antalet uppdrag blivit fler och antalet ambulansstationer på många ställen har blivit färre. Att inte få vård i tid kan komma att bli en fråga på liv och död. Det måste finnas en trygghet hos människor att veta att hjälpen kommer om den behövs.

Det kommer alltid att finnas vissa skillnader i avstånd till hälso- och sjukvård, men skillnader i kvalitet och tillgänglighet måste så långt det går utjämnas. Centerpartiet har som mål att välfärden ska vara god och finnas tillgänglig i hela landet. Människors hälsa ska inte vara beroende av var man väljer att leva. Rätten till en god hälsa, till ett bra bemötande och snabb vård, är en rätt som ska gälla alla.

Idag presenterar därför Centerpartiet förslag för att stärka primärvården och tillgängligheten av ambulanser i gles- och landsbygd. Totalt har förslagen en offentligfinansiell effekt på 1,4 miljarder kronor per år.

Tillgänglig primärvård i glesbygd

Centerpartiets mål är en jämlik primärvård i hela landet. Idag kan det ofta vara svårt att träffa en läkare eller ha en fast läkarkontakt om du bor i en mer glesbebyggd del av landet. Två av tre vårdcentraler i glesbygd har vakanser och i genomsnitt är en av tre läkartjänster vakanta. Idag föreslår därför Centerpartiet en budgetnyhet på en mer tillgänglig primärvård på landsbygden. Vi lägger 1,1 miljarder årligen på fler läkare och mer personal inom primärvården i glesbebyggda delar av landet, det vill säga på hälso-och vårdcentraler.

Det är regionerna som ansvarar för primärvården och får del av stödet. Med avstamp i lokala förutsättningar kan regionerna använda pengarna på olika sätt. Regionerna kan genom dessa medel ge etableringsstöd till små utförare på landsbygden i deras uppstart och utveckling av verksamheten. De kan även anpassa sina ersättningssystem så att utförarna får bättre betalt per patient i glesbebyggda delar av landet. Medel kan också användas för att skapa attraktiva villkor för den utförare som etablerar en vårdcentral eller filial i glesbebyggda områden.

För att fler utförare ska starta upp vårdcentraler eller filialer behöver även det nuvarande systemet med den så kallade nationella taxan fasas ut och ersättas med en fri etablering i glesbebyggda regioner. Genom att införa ett nytt och öppet system för småskalig hälso- och sjukvårdsverksamhet tar vi bort de hinder som idag finns för nya etableringar. När regionen köper vårdtjänster från småskaliga verksamheter, exempelvis en läkare och sjuksköterska inom primärvården, ska staten vara medfinansier. Det skulle öka utbudet och möjliggöra för regionerna att upphandla fler insatser i områden med stora geografiska avstånd, bland annat inom primärvården. Något som skulle innebära en ökad tillgänglighet i hela landet. Förslaget är i enlighet med den modell SKR och Läkarförbundet är överens om.

Med vår satsning kan fler besöka lokala mottagningar, vårdcentralerna anställa fler medarbetare och öka möjligheterna till digitala besök. Vi vill på så sätt öka tryggheten för människor som bor långt från storstäderna, stärka den medicinska beredskapen i mer glesa delar av delar av Sverige och göra det mer attraktivt att bosätta sig på landsbygden.

Förslag:

- 1,1 miljarder kronor per år för att stärka primärvården i glesbygd.
- Ett nytt, öppet system för småskalig hälso- och sjukvårdsverksamhet ersätter den så kallade nationella taxan, och hindren för nyetablering tas bort.

Fler ambulanser och kortare responstid på landsbygden

På många orter i Sverige har invånarna upplevt försämringar i ambulansens tillgänglighet de senaste åren. En ambulans kan ha blivit till en akutbil och nattambulanser har plockats bort. Exempelvis har responstiden för ambulansen i delar av Västerbotten ökat med cirka 13 procent sedan 2014.

Genom kortare responstid kan vi ta till vara förbättringarna i omhändertagandet av patienter med hjärtstopp eller stroke som man uppnått under 2000- och 2010-talet. Det ökar tryggheten för människor på landsbygden, inte minst för gravida kvinnor som har lång resväg till BB. Det förstärker den medicinska beredskapen i hela landet och gör det enklare och mer attraktivt att bo och leva även långt från storstäderna.

Idag presenterar Centerpartiet en budgetnyhet om att vi vill att ökade medel ska gå till fler ambulansbilar och fler medarbetare. Det ökar kapaciteten och möjliggör stationering av fler ambulanser på fler platser runt om i hela landet.

Förslag:

- 300 miljoner kronor per år för fler ambulanser till glest befolkade områden med syftet att korta responstiden.